

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a ekologické výchovy

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Předložil student: **Matěj Kafka**

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Václav Vančata**

Název: **Studium hierarchie ve třídách druhého stupně ZŠ a význam osobnosti ve třídách**

Oponentka: **Mgr. Marina Vančatová, PhD.**

1. **CÍLE A HYPOTÉZY** (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Cíle práce byly stanoveny v úvodní části práce, pracovní hypotézy pak na začátku výzkumné části. Hypotézy byly ověřeny pokročilými statistickými metodami. Není pochyb o tom, že cíle práce byly naplněny.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Obsahové zpracování této práce je na vysoké úrovni, zejména pak část výzkumné. Práce má jasnou a logickou strukturu, je věcně i odborně velmi dobře zpracovaná. Práce má klasické členění. Po poněkud emotivním úvodu následují kvalitně provedené části týkající se etologie a fyziologie chování. Byť literární opory tvoří převážně učebnice, lze to považovat za dostatečné, jedná se totiž o odborné specializované vysokoškolské učebnice renomovaných, většinou zahraničních autorů. V části výzkumné je skutečně precizně provedená etologická metodika práce i velmi kvalitní popis zkoumaných skupin dětí i prostředí jednotlivých škol. Bohužel statistické metody blíže popsány (chybí odkaz na Manuál MatMan 1.1) nejsou, minimálně by mělo být uvedeno, že prezentované výsledky jsou platné na hladině 5%. Rovněž byly stanoveny jasné, stručné a dobře testovatelné hypotézy, jejichž planost pak byla ověřována v jednotlivých výzkumných částech, tedy při vyhodnocování výzkumu na jednotlivých školách. Výzkumnou část považuji za velmi zdařilou, přehlednou doprovázenou velmi názornými grafy a grafickými analýzami. I diskuze se mi líbí, je dostatečně konkrétní, ale zároveň dostatečně zobecňující zvyrazňující originální výsledky, které jsou ve školním prostředí velmi dobře aplikovatelné a v mnohém pro pedagogy překvapující. Rovněž prokazují, že sociální prostředí může významným způsobem ovlivnit jak vytváření hierarchie ve školním kolektivu, tak i samotné vytváření sociální struktury. Tyto poznatky mají zásadní význam při práci s třídami s různorodými etniky.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Po formální stránce nemám závažnější připomínky, práce je pečlivě a přehledně zpracovaná, ale v práci se občas vyskytují gramatické chyby a jazykové neobratnosti (například „dámské“ pohlaví), které autor při dokončování práce zjevně nestihl opravit. Členění práce je velmi dobře promyšlené a logické. Tabulky jsou standardní, kvalitně provedené. Grafy jsou nápadité a originální, velmi dobře dokumentují prezentované výsledky. I když práce vypadá na první pohled formálně výborně, statistické partie metodiky byly ve spěchu při dokončování práce odbyty. Práce obsahuje 23 publikací, převážně českých a 4 položky internetové. Bohužel schází odkaz na MatMan - Noldus (2003). MatMan – Manual Version 1.1. Noldus Information Technology b.v. Wageningen, The Netherlands,

kteřý by měl být jako errata přidán do textu. Rovněž by měl být doplněn do tištěného textu v místě, kde je na program odkaz „(Noldus 2003)“ a zároveň by do termínu obhajoby měla být vložena errata do SIS (*Výsledky byly vyhotoveny pomocí specializovaného programu na hierarchii a její statistiku (MatMan 1.1 – Noldus 2003) a byly hodnoceny testy, které byly považovány průkazné, pokud byly významné minimálně na 5% hladině významnosti.*

Noldus (2003). MatMan – Manual Version 1.1. Noldus Information Technology b.v. Wageningen, The Netherlands).

Na práci se, bohužel, podepsal spěch při dokončování práce – viz výše, avšak i tak z formálního hlediska jasně převládají pozitiva.

4. KOMENTÁŘ (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Práce působí, i přes výše uvedené nedostatky, velmi dobře. Je vidět, že Matěj Kafka prostudoval teoretické i metodologické aspekty etologických metod a dobře zvládl i statistickou analýzu výsledků. Po odborné stránce má bakalářská práce spíše charakter diplomové práce a to velmi dobré. Práce ve školách byla nejjednodušší, data byla získána na základě velmi dobře definovaných etologických metod, včetně velmi dobře sestavených etogramů, a výsledky byly hodnoceny střízlivě a s nadhledem. Právě diskuze práce svědčí o tom, že Matěj Kafka si zachoval, vedle původního entuziasmu, také střízlivý vědecký přístup. Výsledky jsou originální, důležité jak z hlediska lidské etologie, tak i z hlediska pedagogického, protože se zabývají konkrétními mechanismy formování školního kolektivu. Práce by měla být, po patřičném dotazování, publikována, výsledky jsou důležité a velmi kvalitní.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (je nutné vzít v úvahu dobu trvání obhajoby, cca 15 min.):

- A) Jak vám pomohlo využití statistického programu MatMan a domníváte se, že hierarchii ve školním kolektivu lze hodnotit i čistě empiricky?
- B) V čem spatřujete největší přínos vaší práce?
- C) Domníváte se, že v etnicky smíšených třídách lze pracovat s dětmi i bez respektování přirozené hierarchie? Domníváte se, že by pomohla třeba pozitivní diskriminace?
- D) Domníváte se, že vůdčí úloha dívek ve školním kolektivu je zobecnitelná, alespoň do jisté míry, i v rámci ČR?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě a hodnotím: výborně, velmi dobře, dobře, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Práci považuji, přes všechny mé připomínky, za originální a mimořádně zdařilou a **jednoznačně ji doporučuji** k obhajobě.

V.....Praze..... Datum.....29. 8. 2017

Doc. RNDr. Václav Vančata, CSc.
Podpis